

Psychofarmaka - dělení

- skupina léků, jejichž hlavním předpokládaným účinkem je změna psychického stavu
- účinek každého psychofarmaka záleží nejen na jeho vlastním terapeutickém působení, ale i na osobnosti pacienta a na tom, co od podaného léku očekává
- lze je dělit různými způsoby

I) Z nosologického hlediska:

Antipsychotika
Antineurotika
Antidepresiva
Stimulancia

II) Podle typu účinku

- 1) Léky ovlivňující stav vědomí
 - a) Léky ovlivňující kvalitu vědomí
 - ve smyslu plus – nootropika (zlepšují metabolismus v CNS), kognitiva (zpravidla eliminují enzymy štěpící acetylcholin)
 - ve smyslu mínus – delirogeny (některá antiparkinsonika a antidepresiva mají anticholinergní účinek, zhoršují kognitivní funkce, je to vedlejší účinek)
 - b) Léky ovlivňující kvantitu vědomí:
 - stimulantia
 - sedativa
- 2) Léky ovlivňující emotivitu:
 - a) antidepresiva:
 - anxiolytika (antifobika, malé tranquilizéry)
 - thymoleptikathymoeretika (IMAO – inhibitory monoaminoxidázy)
 - b) dysforika - užívají se k ovlivnění symptomů mánie
- 3) Léky ovlivňující psychickou integritu:
 - a) neuroleptika – antipsychotika, velké tranquilizéry (zklidňující), ataraktika
 - b) halucinogeny – vyvolávají přechodnou psychickou alteraci

III. Nejčastější dělení

1. Nootropika

2. Kognitiva

3. Stimulancia

4. Hypnotika

1. I. generace (barbituráty)

2. II. generace

1. dlouhodobě působící
2. střednědobě působící
3. krátkodobě působící

3. III. generace

5. Antidepresiva

1. Thymoleptika (RUI)

1. I. generace (tricyklická a tetracyklická)

1. blokující více reuptake NA
2. inhibující hlavně zpětné vychytávání 5-HT
3. stejnou měrou inhibující reuptake NA a 5-HT

2. II. generace

3. III. generace

1. SSRI (Selective serotonin reuptake inhibitors)
2. SARI (Serotonin antagonist/reuptake inhibitors)
3. NARI (Noradrenaline reuptake inhibitors)
4. DARI (Dopamin reuptake inhibitors)

4. IV. generace (SNRI – Serotonin and noradrenalin reuptake inhibitors)

5. V. generace (NaSSA – Noradrenergic and specific serotonergic antidepressant)

2. IMAO (inhibitory aminooxidázy)

1. typ A – odbourávající především 5-HT a NA
2. typ B – odbourávající především fenyletilamin

3. Anxiolytika

6. Dysforika (Thymoprofylaktika)

7. Neuroleptika

1. sedativní
2. incizivní
3. atypická

8. Halucinogeny